

Uwagi do raportu OOS budowy spalarni odpadów na terenie KWK Trzebionka k/Luszowic

---

Tomasz Wollny - hydroxy@o2.pl

Stowarzyszenie Technologii Ekologicznych SILESIA

<http://STE-Silesia.org/chrzanow/uwagi-chrzanow.pdf>

W poniższych uwagach chciałbym w imieniu Stowarzyszenia¹ Technologii Ekologicznych SILESIA (ul. Tulipanów 10, PL-45219 Opole-9, KRS 165898) wyrazić stanowisko i analizę poprawionego raportu oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pt. „Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Małopolski Zachodniej” na działkach nr 453/3,453/4, 456/7,456/8, 757/5 obręb Luszowice, Gmina Chrzanów”, sporządzonym przez zespół autorski Małopolskiego Biura Konsultingowo-Marketingowe s.c. z Zerkowa gm. Bolechowice pod przewodnictwem dr Konrada Turzańskiego w imieniu Międzygminnego Związku Chrzanowa, Libiąża, Trzebini „Gospodarka Komunalna w czerwcu 2010 roku w ramach postępowania GKiOŚ 7627-23/2010 z dnia 26 sierpnia 2010 roku.

Z uwagi na fakt, że podstawą dla raportów /TRZEBINIA/ oraz /CHRZANOW/ jest dokument planistyczny pt. Koncepcja rozwiązań organizacyjnych i technicznych zmiany systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Chrzanów, Międzygminnego Związku Chrzanowa, Libiąża, Trzebini „Gospodarka Komunalna” /KONCEPCJA/ z czerwca 2009 roku, także ten dokument będzie przedmiotem analizy w niniejszych uwagach i wnioskach.

Odnosniki do materiałów źródłowych zamieszczone będą w nawiasach skośnych (/.../)wraz z podaniem strony. Nasze stowarzyszenie, w dbałości o pełny dostęp i kontrolę użytych w opracowaniu materiałów źródłowych, zamieszcza je wraz z niniejszymi uwagami na stronie:

<http://ste-silesia.org/chrzanow>

Oznaczenie przykładowe /CHRZANOW 2.3.3/ oznacza rozdział 2.3.3 „Raportu oddziaływania na środowisko...” Małopolskiego Biura Konsultingowo-Marketingowego, który można ściągnąć ze strony <http://ste-silesia.org/chrzanow> klikając na link o nazwie „/CHRZANOW/”.

---

¹ INTERNET: <http://ste-silesia.org> KRS: <http://krs.cors.gov.pl/Podmiot.aspx?nrkrs=0000165898> ; <http://ste-silesia.org/KRS.pdf> Statut: <http://ste-silesia.org/statut.pdf>

Cel naszego udziału w procedurze OOS budowy spalarni

Stowarzyszenie technologii Ekologicznych SILESIA powstało w roku 2003 w Opolu w celu wspierania i promocji **wszystkich** technologii proekologicznych (w tym termicznej utylizacji odpadów komunalnych), czyli mających wpływ na poprawę środowiska naturalnego. W art. 5 naszego statutu mamy zapisane następujące cele:

Wpływanie na poprawę stanu środowiska naturalnego Polski i świata, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska Śląska Opolskiego (art. 5.4 statutu) oraz

Zapobieganie marnotrawstwu surowców oraz niewłaściwemu zagospodarowaniu i utylizacji odpadów (art.5.5 statutu)

Dodatkowo nasze stowarzyszenie jest członkiem ogólnopolskiej Koalicji SERIO² skupiającej kilkanaście organizacji ekologicznych i społecznych z całej Polski, które chcą brać udział w dyskusji nt. roli spalarni odpadów w planowanym systemie gospodarki w kraju. Po lekturze raportu /CHRZANOW/ oraz dokumentu planistycznego /KONCEPCJA/ wyłożonego w dniu 18.8.2010 do publicznej wiadomości jesteśmy przekonani, że **dokument ten nie może stanowić podstawy do wydania decyzji środowiskowej**. W poniższych uwagach uzasadnimy to stanowisko.

/KONCEPCJA/ została napisana wg nieaktualnego prawa europejskiego

W /KONCEPCJI 2.1/ jest zapis, że jednym z najważniejszych aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie gospodarowania odpadami jest Dyrektywa Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 roku w sprawie odpadów, ze zmianami, tzw. dyrektywa ramowa. Otóż dyrektywa ta została uchylona w dniu 17 maja 2006 roku przez dyrektywę 2006/12/EU a ta zostanie uchylona w dniu 12 grudnia 2010 roku, gdy wszystkie państwa unijne (w tym Polska) powinny implementować nową ramową dyrektywę odpadową 2008/98/EU z 22 listopada 2008 roku.

Nowa ramowa dyrektywa różni się bardzo od „starej” z roku 1975 , m.in. jest lepiej oddzielony odzysk energetyczny od termicznego unieszkodliwiania, są też wprowadzone zasady dla oddzielenia produktu ubocznego od odpadu oraz zasady końca właściwości odpadów.

Najprawdopodobniej nieodniesienie się do aktualnych dyrektyw unijnych miało wpływ na popełnione błędy w analizie ilości i jakości odpadów w /KONCEPCJI/ co zaś miało wpływ na niewłaściwą ocenę wariantu najlepszego dla środowiska w raporcie /CHRZANOW/ wg art. 66 uoos³.

---

² INTERNET: <http://serio.org.pl/>

³ Uoos: [Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227](#) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Międzygminny Związek Chrzanowa, Libiąża, Trzebini „Gospodarka Komunalna” nie posiada aktualnego Planu Gospodarki Odpadami

Związek Międzygminny Chrzanowa, Libiąża i Trzebini może uchwalić wspólny dla związku Plan Gospodarki Odpadami (art. 14 ust 2 nr 11 ustawy o odpadach) jednak taki plan powinien być przynajmniej raz na 4 lata aktualizowany (art. 14 ust 2 nr 14 ustawy o odpadach). Tymczasem PGO dla Związku Międzygminnego jest z roku 2005⁴ a nowy PGO jest dopiero w fazie opracowania⁵. Tym samym nie wiadomo, czy zamierzenie inwestycyjne przedstawione w raporcie /CHRZANOW/ jest zgodne ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko (SOOS), która jest wymagana prawem krajowym i unijnym dla takiego planu. W SOOS dla PGO Związku Międzygminnego z roku 2005 czytamy⁶ m.in.:

Powiat chrzanowski jest drugim co do wielkości rocznej emisji pyłów w skali województwa małopolskiego. Biorąc pod uwagę fakt, że należące do Związku gminy Chrzanów, Libiąż i Trzebinia są najbardziej uprzemysłowionymi gminami powiatu chrzanowskiego można stwierdzić, że właśnie zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie tych trzech gmin mają największy wpływ na emisje pyłów i zanieczyszczeń do atmosfery z terenu powiatu chrzanowskiego. Potencjalnymi źródłami zanieczyszczeń są:

- zakłady przemysłowe,
- transport,
- tzw. niska emisja z indywidualnych systemów grzewczych

Otwarte pozostaje pytanie, czy inwestycja w oczywisty sposób zwiększająca emisje do atmosfery oraz komunikacyjne może mieć pozytywny wpływ na środowisku przy założeniu, że ilość niskiej emisji z ogrzewania indywidualnego nie zmaleje z uwagi na brak szeroko zakrojonych planów objęcia zabudowy jednorodzinnej siecią ciepła systemowego.

Raport /CHRZANOW/ oraz /KONCEPCJA/ są niezgodne z PGOMW2010

Raport /CHRZANOW/ oraz dokument planistyczny /KONCEPCJA/ zakładają, że odpady do przyszłej spalarni będą odbierane z powiatów Chrzanowskiego, Olkuskiego, Oświęcimskiego, Suskiego i Wadowickiego. Z /KONCEPCJI/ można się dowiedzieć, że decyzję o „rozszerzeniu” Związku Międzygminnego podjęto już podczas podpisywania umowy z firmą Inter-Bis w czerwcu 2009 roku.

⁴ INTERNET: <http://www.trzebinia.pl/index.php?id=164>

⁵ INTERNET: <http://chrzanowski24.pl/blogi/plan-gospodarki-odpadami-czy-kolejny-krok-w-budowie-spalarni>

⁶ PGO 2005 , rozdział ósmy: http://www.trzebinia.pl/files/rozdzial_osmy.pdf

Zapisy te niezmiernie zdumiewają, gdyż stoją w całkowitej sprzeczności z nowo uchwalonym⁷ „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Małopolskiego 2010”, który jest aktem prawa miejscowego i jest planem nadrzędnym w stosunku do planów powiatowych czy (między-)gminnych⁸

W ramach WPGO ustalono regiony zagospodarowania odpadów (ZZO), które wg KPGO2010 powinny wybudować samodzielną strukturę zagospodarowania odpadów w oparciu o zakład zagospodarowania odpadów (ZZO), który musi posiadać oprócz instalacji do recyklingu czy odzysku także instalację mechaniczno-biologicznego przetwarzania lub termicznego przekształcania⁹

W ramach prac nad WPGO (PGOWM2010) odbyły się konsultacje społeczne oraz z gminami w celu ustalenia granic ZZO.

Wyniki konsultacji z roku 2009 były następujące:

Zestawienie szacunkowych wymaganych dodatkowych pojemności składowisk na 15 letni okres eksploatacji

Numer i lokalizacja zzo	Pojemność pozostała do wypełnienia na dzień 31.12.2006 r. [tys.m ³]	Szacunkowa wymagana dodatkowa pojemność składowisk odpadów komunalnych [tys.m ³]
1.Bolesław-Kraków- Proszowice	3 350,5	1 080
2. Myślenice	132,4	450
3. Tarnów	259,7	920
4. Nowy Sącz	527,9	530
5. Nowy Targ- Zakopane	30,9	610
6. Wadowice-Sucha Beskidzka	305,6	270
7.Brzeszcze- Oświęcim-Kęty	390,6	175
8. Chrzanów	2 180,6	0
RAZEM	7 178,2	4 035

Jak widać z mapek , w wyniku konsultacji został przyłączony Olkusz do ZZO Kraków-Bolesław-Proszowice oraz rozdzielono Powiaty Suski i Wadowicki na dwa różne ZZO. W sumie teren przewidziany pod inwestycję w raporcie /CHRZANOW/ zajmują 4 ZZO w tym dwa obejmujące tereny województwa Śląskiego (Chrzanów łącznie z Jaworzniem oraz Oświęcim z Kętami).

⁷ Sejmik Województwa Małopolskiego: Uchwałą Nr XI/133/07 z dnia 24 września 2007 r. INTERNET:

<http://www.malopolskie.pl/Srodowisko/Odpady/>

⁸ Art 14 Ustawy o odpadach

⁹ Por. Zapisy projektu nowego Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014 z 30 lipca 2010 roku:

<http://ste-silesia.org/dokumenty/KPGO2014/projekt.pdf>

Dlaczego więc podczas podpisywania umowy na realizację /KONCEPCJI/ przewidziano połączenie tych 4 ZZO w jeden, powodując rozbicie ZZO Kraków-Bolesław-Proszowice oraz „wyrzucenie” miejscowości z woj. Śląskiego poza ramy planistyczne? Kto dał autorom legitymację do tych zmian i dlaczego nie zostały one ujawnione w trakcie równoległych prac nad WPGO?

Z tego powodu trzeba uznać, że raport /CHRZANOW/ nie jest zgodny z WPGO a tym samym nie posiada podstawy prawnej do realizacji inwestycji, gdyż instalacje unieszkodliwiania odpady komunalne mogą otrzymać pozwolenie na użytkowanie jedynie przy pełnej zgodności aktami prawa miejscowego, w tym z WPGO.

Dodatkowo firma Inter-Bis w trakcie prac nad aneksem dla krakowskiej spalarni¹⁰ „rozmontowała” ZZO Kraków-Bolesław-Proszowice poprzez zaproponowanie, by krakowska spalarnia służyła nie całemu obszarowi ZZO zamieszkały przez 1,4 mln mieszkańców, ale tylko mieszkańcom Krakowa (0,8 mln).

Tym samym, w wyniku realizacji planów z raportu dla Miasta Krakowa oraz raportu /CHRZANOW/ pozostanie niezagospodarowana wyspa w postaci Proszowic oraz krakowskiego powiatu ziemskiego, który planistycznie odcięto nie tylko od instalacji do utylizacji odpadów ale i od składowisk (składowiska w Balinie i Bolesławiu).

Dodatkowo WPGO przewiduje, że spalarnie odpadów w województwie małopolskim docelowo powinny powstać jedynie w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu. WPGO przewiduje dla Balina i składowiska w Bolesławiu ich rozbudowę do ZZO opartym na systemie mechaniczno-biologicznym.

Manipulacja ilością odpadów i ludności w /KONCEPCJI/

Dokument planistyczny /KONCEPCJA/ ma na zadanie udowodnienie, że analizowany obszar oddziaływania inwestycji w ciągu najbliższych 10 lat zasypią odpady niesegregowane przy braku rozwoju zbiórki selektywnej.

Stoi to w sprzeczności zarówno z WPGO, sprawozdaniami z PGO jak i z projektem Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014¹¹, które wykazują, że Polsce udało się spełnić wymagane w nowej ramowej dyrektywie odpadowej 2008/98/EU odnośnie **zerwania wzrostu PKB ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów**. Analizując dane przedstawione w KPGO2014 wykazano, że w Polsce ilość odpadów rośnie dużo wolniej od tempa wzrostu produktu krajowego brutto.

Jednak wg autorów /KONCEPCJI 3.2.3 / nie na terenie Związku Międzygminnego, gdzie zakłada się¹² wzrost ilości odpadów niesegregowanych w latach 2010-2020 **o 100% z 24 523 ton do 51 840 ton**, co stanowi wzrost dużo większy od prognozowanego przez GUS wzrostu zamożności Polaków na tym terenie.

¹⁰ <http://ste-silesia.org/krakow/uwagi/raport2010/>

¹¹ Dokumenty planistyczne KPGO 2014: <http://ste-silesia.org/dokumenty/KPGO2014/projekt.pdf> ; <http://ste-silesia.org/dokumenty/KPGO2014/prognoza.pdf> ; <http://ste-silesia.org/dokumenty/KPGO2014/bio.pdf>

¹² /KONCEPCJA/ str. 27 , lata 2010-2020

Cyfry te są zwykłym wymysłem autorów opracowania, mającym na celu wyjaśnić potrzebę budowy spalarni odpadów. Dziwi tylko fakt, że w analizie pominięto zapotrzebowanie na utylizację odpadów leżącego „po sąsiedzku” miasta Jaworzno a chce się ściągać odpady aż z Suchej Beskidzkiej.

Podobna manipulacja jest na stronie 71 /KONCEPCJI 5.1/ gdzie wprawdzie wskazuje się na 31% wzrost ilości wytwarzanych odpadów pomiędzy latami 2010 a 2020 wg sprawozdań z PGO (ze 116 517 ton w roku 2010 do 152199 ton prognozowane na rok 2020) jednak zaraz podaje się błędnie założenia ilości wytwarzanych odpadów na osobę z KPGO2010 (290-317 kg/osoba/rok) by uznać, że sprawozdania z PGO są nic nie warte i należy uznać planistyczne ilości z KPGO, przez co ilość wytwarzany odpadów na rok 2010 podskoczyła ze 115517 ton do 185847 a prognoza na rok 2020 wynosi nie 152199 ton a 224917 ton.

Trudno się zgodzić z takim mnożeniem ilości śmieci tym bardziej, że duża część obszaru to tereny wiejskie, zabudowy małomiasteczkowej lub miast średnich (Chrzanów, Oświęcim, Olkusz) co powoduje, że masowe ilości odpadów wytwarzanych na osobę w tym BIO , różnią się bardzo od średniej ogólnopolskiej na wskutek kompostowania we własnym zakresie lub palenia papieru/drewna we własnych paleniskach przydomowych (jest to działanie zgodne z polskim prawem).

Wyliczenia te mają się też nijak do postulowanego w KPGO2014 oraz w dyrektywie 2008/98/EU tworzenia w kraju „**społeczeństwa recyklingu**” – co powinno skutkować wzrostem selektywnej zbiórki u źródła oraz zmniejszeniem się ilości odpadów wymieszanych kierowanych do utylizacji zarówno w liczbach absolutnych, jak i w przeliczeniu na głowę mieszkańca.

Jednakże postawione w projekcie KPGO 2014 oraz w nowej ustawie o odpadach¹³ cele odnośnie selektywnej zbiórki i recyklingu spowodują podobny trend jaki miał miejsce w dużych miastach wschodnich Niemiec w latach 90-tych XX wieku i początku bieżącego stulecia:

Zarówno w Dreźnie, jak i Lipsku nastąpiło nie tylko ogólne zmniejszenie ilości zbieranych odpadów z gospodarstw domowych (m.in. poprzez kompostowanie we własnym zakresie, działalności centrów recyklingu oraz systemowi kaucji) jak również przesunięcie się głównego strumienia odpadów z odpadów wymieszanych do odpadów zbieranych selektywnie.

W tabeli na następnej stronie widoczne są wyniki z PGO dla Landu Saksonii (1997-2007) oraz miast Drezno i Lipsk z roku 2007.

W Dreźnie główne strumienie odpadów domowych stanowiły odpady wymieszane (147 kg/M/r) oraz frakcja lekka (żółty pojemnik) – 109 kg/M7r i odpady BIO-mokre (brązowy pojemnik) – 72 kg/os/rok

---

¹³ Nowa ustawa o odpadach musi implementować zapisy dyrektywy 2008/98/EU)

Kategoria	Drezno 2007	Lipsk 2007	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
MIX-wymieszane	147	152	201	184	170	160	150	145	137	136	134	131	129
Wielkogabarytowe	13	36	46	41	40	36	32	31	27	26	26	25	25
FL:	109	116	132	141	149	147	141	141	132	130	125	124	120
- Papier+Karton	55	57	70	75	81	77	74	73	69	67	65	63	59
- Szkło	24	23	36	37	37	37	33	33	30	30	26	26	26
- Plastik+wielopaki	30	36	26	29	31	33	34	36	32	33	34	35	35
Metal	0,6	5	12	10	8	9	6	7	4	6	6	7	5
Drewno	6	0											
BiO:	72	60	36	39	41	44	44	48	44	47	51	49	51
- kuchenne	49	34											
- ogrodowe ziel	23	26											
Problematiczne	0,9	0,7	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1
Odpady z gosp. Domowych	348,5	369,7	427	415	408	396	373	372	344	345	342	336	332
Odpady z parków i ogrodów	0,2	5	4	5	3	3	5	2	1	3	2	2	2
Odpady z placów i ulic	14	9	13	13	12	11	10	10	9	9	7	7	6
Odpady z miejsc publicznych	14,2	14	17	18	15	14	15	12	10	12	9	9	8
Biodegradowalne z infrastruktury	0	10				n							
Pozostałe z infrastruktury	10	8											
Odpady z Infrastruktury	10	18											
Odpady Budowlane	24	32											
Odpady wtórne:	32	11											
- odrzuty z sortowni	12	10											
- odrzuty z kompostowni	2	0,1											
- pozostałości spalarnia+MBA/S	18	0											
Odpady Komunalne	428,7	444,7											

Taki poziom jest zbliżony z trendami europejskimi, gdzie w **pierwszym etapie** rozwoju gospodarki odpadami rozbudowano selektywną zbiórkę u źródła bioodpadów i surowców wtórnych oraz instalacji do ich przerobu (sortownie, kompostownie, fermentownie) w dopiero w drugim etapie starano się ucywilizować gospodarkę odpadami resztkowymi poprzez zamianę składowania na ich spalanie lub przetwarzanie w instalacjach mechaniczno-biologicznych z wykorzystaniem paliw alternatywnych /PREZENTACJA folie 20-23/¹⁴.

Jako inny przykład może służyć miasto **Magdeburg** w Niemczech

Miasto to ma 229 tys. mieszkańców i w roku 2007 wyprodukowało ok. **155 tys. ton odpadów**. Z tej kwoty bardzo wiele zostało selektywnie zebranych:

- Kuchenne i ogrodowe: 24703 tony (107,53 kg na mieszkańca i rok)
- Surowce wtórne: 30632 tony (133,34 kg na mieszkańca i rok)
- Budowlane: ok. 30 tys. ton

Pozostało 69 855 ton odpadów komunalnych, w tym 49,5 tysiąca zmieszanych odpadów domowych oraz 15,5 tysiąca odpadów z infrastruktury i wielkogabarytowych. Z tego powodu z Magdeburga trafia do spalania ok. 70 tys. ton odpadów rocznie. **Sama spalarnia w Magdeburgu ma moc przerobową 630 tys. ton rocznie**, z czego 302 tys. ton to odpady komunalne z 14 powiatów landu Saksonia-Anhalt (1,4 mln osób), 102 tys. ton są z innych landów w Niemczech a reszta to odpady z przemysłu. W ciągu pięciu lat ilość odpadów z Magdeburga kierowanych do spalarni **spadła do 10 tys. ton** /BILANZ 2007 SAH/¹⁵

Przełożenie tych trendów na warunki polskie czy konkretniej chrzanowskie (wymuszone przez unijne prawo) może spowodować, że w perspektywie długoterminowej **ilość odpadów wymieszanych może zostać zredukowana do 70-80 tys. dla całego obszaru wskazanego w /CHRZANOWIE/**. W tym wypadku funkcjonująca spalarnia odpadów będzie musiała, podobnie jak ma to miejsce w

¹⁴ PREZENTACJA: <http://ste-silesia.org/bialystok/prezentacja.pdf>

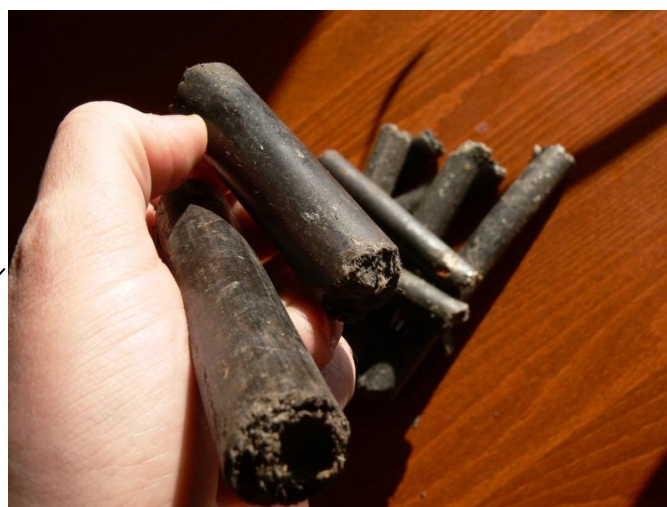
¹⁵ INTERNET : PGO Landu Saksonia-Anhalt (niem.) http://www.sachsen-anhalt.de/LPSA/fileadmin/Elementbibliothek/Master-Bibliothek/Landwirtschaft_und_Umwelt/A/Abfallbilanz/Abfallbilanz_2007/Text_Siedlungsabfallbilanz_mit_Bild_01.pdf

Magdeburgu czy Hanowerze funkcjonować jako centralna instalacja dla frakcji resztkowej dla całego województwa, co byłoby w tym wypadku niezgodne z PGOWM2010.

Metody mechaniczno-biologiczne

Wśród alternatywnych metod utylizacji odpadów w raporcie /CHRZANOW 4.3.2 / zabrakło analizy metody mechaniczno-biologicznego suszenia¹⁶ /MBS/, która w porównaniu do metod zaprezentowanych w wariantach I nie **produkuje prawie w ogóle odpadów do składowania**. Proces przerobu odpadów wymieszanych jest tutaj **odwrócony** w stosunku do instalacji typu MBP (mechaniczno-biologicznego przerobu metodami tlenowymi lub beztlenowymi) :

- najpierw następuje suszenie odpadów poprzez wykorzystanie kontrolowanego procesu samonagrzewania się kompostu
- następnie następuje proces automatycznego sortowania suchej frakcji na
- metale żelazne ok. 4% wsadu
- metale nieżelazne ok. 1% wsadu
- baterie i akumulatory ok. 0,5% wsadu
- tzw suchy stabilat, czyli frakcja lekka oraz wysuszona biomasa ok. 55% wsadu
- frakcja interna – kamienie i piasek do wykorzystania.
- Na końcu formuje (kondycjonuje, homogenizuje) się paliwa alternatywne w formie luźnej – fluff ok. 14,5 MJ/kg ; zgranulowanej ok. 16 MJ/kg lub pelletu ok. 17,5 MJ/kg

W Europie jest kilka firm które od końca lat 90-tych wybudowały i użytkują ok. 25 takich instalacji o mocy 60 – 250 tys. ton rocznie. Najnowsze realizacje pochodzą z Londynu (2 x 160 tys. ton, Ecodeco, 2008) oraz Berlina (Niederlehme , 150 tys. ton, Herhof 2007).

Paliwa z instalacji drezdeńskiej są utylizowane z powodzeniem w instalacji współspalania w Elektrowni (na węgiel brunatny) Jänschwalde pod Cottbus, osiągając doskonały współczynnik wykorzystania energii z paliwa R1/D10¹⁷ na poziomie 1,173¹⁸

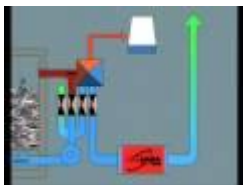
Paliwa w formie pelletowanej łatwo jest transportować na duże odległości oraz magazynować. Wykorzystuje się w tym celu silosy znane z elewatorów zbożowych lub elektrowni na pellet drewniany.

¹⁶ PREZENTACJA : <http://ste-silesia.org/bydgoszcz/PrezentacjaZIAJA.pdf>

¹⁷ Definicja wg załącznika II do dyrektywy 2008/98/EU (ramowa o odpadach)

TEKST: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:312:0003:0030:PL:PDF>

¹⁸ INTERNET: Bilans energetyczny: <http://ste-silesia.org/chrzanow/MBS-KWK.pdf> Analityka stabilatu: <http://ste-silesia.org/definicje/AnalitykaStabilatMBS.pdf>

FILM YOUTUBE: System MBS - cz.1

<http://www.youtube.com/watch?v=gPIBjVQJ5K8>

FILM YOUTUBE: System MBS - cz.2

http://www.youtube.com/watch?v=LCf3Y5q_BUo

Powyżej dwuczęściowy film z napisami w języku polskim, w przystępny sposób wyjaśniający zasadę działania instalacji mechaniczno-biologicznej stabilizacji. Na drugim filmie widać **dotatkową** możliwość odzysku materiałowego opakowań szklanych ze strumienia odpadów wymieszanych.

Zastanawia, dlaczego autorzy raportu /CHRZANOW/ upierają się przy budowie systemu mechaniczno-biologicznego na terenie miasta Trzebini dla odpadów z Suchej Beskidzkiej czy Wadowic, skoro wiadomo, że takie systemy nie muszą być duże by dobrze funkcjonowały.

Zgodnie z projektem KPGO2014 każde z dużych, centralnych składowisk powinno zamienić się na instalację mechaniczno-biologicznego przerobu. W tym kontekście planując jak w wariantcie pierwszym system MBP na terenie objętym Związkiem Międzygminnym, należałoby wybudować instalację w Balinie (na terenie składowiska) o mocy przerobowej odpowiadającej dotychczasowemu przyjmowaniu tam odpadów¹⁹. Druga instalacja MPB powinna być wybudowana na składowisku w Bolesławiu (dla Krakowa-Proszowic).

Wariant polegający na niepodejmowaniu inwestycji

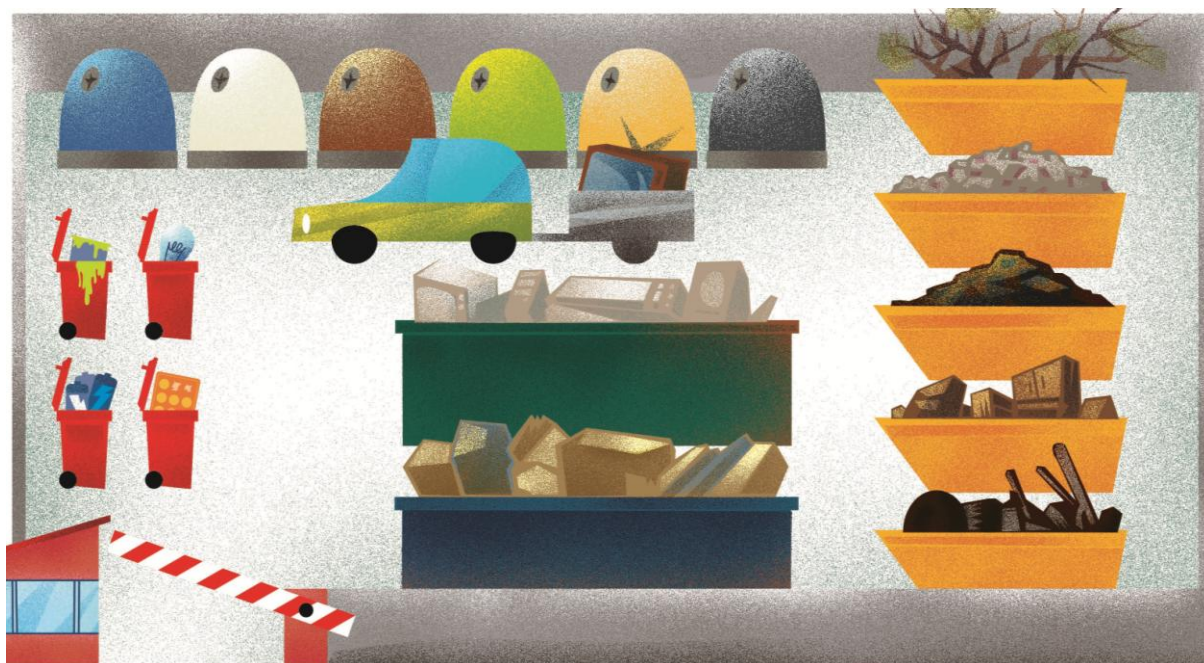
W raporcie /CHRZANOW 4.3.1/ **nieprawidłowo** wg nas opisano wariant polegający na niepodejmowaniu przedsięwzięcia. Błąd wg nas polega na tym, że postawiono znak równości pomiędzy rezygnacją z budowy spalarni odpadów na 150 tys. ton a jakimkolwiek inwestycjami w gospodarkę odpadami. To porównanie jest niedopuszczalne, gdyż zamierzenie inwestycyjne w unieszkodliwianie/odzysk energetyczny odpadów nie stoi w żadnej (?) sprzeczności z inwestycjami w instalacje do recyklingu frakcji zbieranych selektywnie.

Z PGOWM2010 wynika, że zarówno powiat Chrzanowski jak i Wadowicki/Suski mają generalny problem z osiągnięciem wymaganych prawem poziomów recyklingu opakowań, a także brak jakichkolwiek instalacji do przerobu gruzu budowlanego czy odpadów wielkogabarytowych. Brak także instalacji do kompostowania/fermentacji odpadów zielonych zbieranych selektywnie. Ich kierowanie do spalarni odpadów jest niedopuszczalne z uwagi na wyższą pozycję recyklingu w hierarchii postępowania z odpadami (dyrektywa 2008/98/EU), możliwość straty właściwości odpadu dla kompostu z odpadów zbieranych selektywnie oraz generalny zakaz mieszania (ustawa o odpadach) odpadów zbieranych selektywnie z odpadami zbieranymi nieselektywnie.

---

¹⁹ W tym miejscu gorąco polecamy prezentację pani Emilii van Boer, w której bardzo dobrze pokazane są strumienie produkowanych odpadów dla trzech różnych systemów mechaniczno-biologicznych generującego 45 tys. ton odpadów wymieszanych rocznie: <http://ste-silesia.org/prezentacje/boer.pdf>

Z tego powodu w przypadku niepodjęcia się budowy ogromnej jak na potrzeby Związku Międzygminnego czy zapotrzebowania na ciepło ciepłownicze miasta Trzebinia/Chrzanów spalarni odpadów można zorganizować selektywną zbiórkę bioodpadów kuchennych i zielonych, zachęcać mieszkańców do kompostowania we własnym zakresie oraz wybudować na terenie składowiska w Balinie porządną, automatyczną sortownię do sortowania odpadów selektywnie zebranych (frakcji lekkiej z pojemnika z żółtą klapą) oraz stacji przerobu gruzu budowlanego. Warto też wybudować dla każdej gminy Związku Międzygminnego „centrum recyklingu” – czyli stacji dobrowolnego przyjmowania odpadów selektywnie przywożonych przez mieszkańców:

Schemat przykładowego „centrum recyklingu”

Należy też przypomnieć, że wg dyrektywy 96/62/EU o odpadach opakowaniowych do roku 2014 Polska musi poddać recyklingowi (czyli **nie** odzyskowi energetycznemu) między 22,5% (tworzywa) a 60% (szkło, papier) odpadów opakowaniowych. KPGO 2010 stawia na rok 2010 następujące cele:

Osiągnięcie w roku 2010 poziomu odzysku i recyklingu dla odpadów:

• opakowaniowych z papieru i tektury	50% recyklingu
• opakowaniowych ze szkła	45% recyklingu
• opakowaniowych z tworzyw sztucznych	30% recyklingu
• opakowaniowych metalowych	45% recyklingu
• opakowaniowych wielomateriałowych	30% recyklingu
• wielkogabarytowych	70% zebranych selektywnie
• budowlanych	60% zebranych selektywnie
• niebezpiecznych typu komunalnego	80% zebranych selektywnie

Dlatego odpowiedź na pytanie postawione w art. 66.1 ust.4 ustawy OOS powinna brzmieć:

„W przypadku rozbudowy selektywnej zbiórki u źródła oraz budowie nowoczesnej sortowni do recyklingu materiałowego opakowań, do czego i tak jesteśmy zmuszeni dyrektywą unijną o opakowaniach, Związek Międzygminny do roku 2014 włącznie jest w stanie spełnić wymagania dyrektywy składowiskowej, gdyż składowane będzie 50% wagowych odpadów ulegających biodegradacji.”

To, w jakim stopniu taka forma gospodarowania odpadami jest lepsza lub gorsza dla środowiska, powinno wynikać z wyliczeń

- Bilansu energetycznego
- Bilansu ekologicznego
- Bilansu strumieni odpadów wtórnych

Tych bilansów w raporcie /CHRZANOW/ niestety brakuje. Zbywanie tematu pisząc, że brak realizacji przedsięwzięcia grozi surowymi unijnymi karami, jest demagogią bez pokrycia w faktach. Dodatkowo trzeba sobie odpowiedzieć, czy utylizacja jedynie własnych odpadów Związku Międzygminnego (zgodnie z WPGO jako ZZO Chrzanów) nie powoduje mniej odpadów do składowania niż składowanie żużli i zestalonych pyłów i popiołów dla **kilku** ZZO.

Zakładając, że każdy mieszkaniec Związku Międzygminnego produkuje 300 kg odpadów na osobę przy ludności 120 tys. osób daje nam to **36 tys. ton odpadów do zagospodarowania**. Tymczasem zgodnie z raportem samych żużli ma być 40 tys ton a zestalonych popiołów i pyłów nie mniej niż 12 tys. Zagospodarowanie żużli w inny sposób niż składowanie będzie bardzo trudne, gdyż wg badań szwajcarskich taki żużel (kod odpadu 19 01 12) nie spełni wymagań dla odpadów obojętnych²⁰ a dodatkowo wg nowej dyrektywy unijnej uboczne produkty spalania z energetyki (kod odpadu 10) **mogą starać się o utratę statusu odpadu i uzyskanie statutu produktu ubocznego**, co spowoduje nieopłacalność dopłacania do waloryzacji żużli spalarniowych.

Paradoksalnie budowa za duże pieniądze spalarni odpadów wymieszanych może się okazać ekologicznie mniej korzystna dla środowiska od recyklingu i kompostowania, mimo odzysku energii cieplnej i elektrycznej.

Bilanse CO2 – raport /CHRZANOW 5.2/

Spalarnie odpadów emitują, oprócz „neutralnego dla środowiska” dwutlenku węgla z biomasy także niemałe ilości CO2 ze spalania odpadów wyprodukowanych z paliw kopalnych, przez co emisja CO2 spalarnia jednej tony odpadów wynosi **455 kg CO2 eq na tonę odpadów**.

---

²⁰ INTERNET: <http://ste-silesia.org/poznan/> zakładki /AWEL/ i /AWEL 2006/ : mokry system odzulfiania powoduje krótkoterminowe tworzenie się wodoru I długoterminowe obniżenie się odczynu pH, co eliminuje takie żużle jako podbudowy dla dróg.

Emisje dla innych rodzajów gospodarowania odpadów wynoszą²¹ odpowiednio: (tona wsadu do instalacji, minus oznacza działania kompensacyjne dla środowiska)

MBP (tlenowe):	150 kg CO2 eq/t
Kompostownie pryzmowe:	-50 kg CO2 eq /t
Kompostownie mechaniczne:	50 kg CO2 eq/t
Fermentownie:	-50 kg CO2 eq/t

<u>Recykling:</u>	
Żelaza	-1927 kg CO2 eq/t
Aluminium	-12868 kg CO2 eq/t
Papieru	-183...-347 kg CO2 eq/t
Szkła	-106...-192 kg CO2 eq/t
Tworzywa	-254 kg CO2 eq/t

<u>Składowiska:</u>	
Stare, bez odgazowania	986 kg CO2 eq/t
Nowe, z odgazowaniem	640 kg CO2 eq/t
Składowanie deponatu z MBA	50 kg CO2 eq/t

Jak można wywnioskować z powyższego zestawienia, przyrównywanie emisji spalania do najprostszego składowania jest zbyt dużym uproszczeniem. Prawdopodobne, że dodanie emisji składowanej na nowoczesnym składowisku frakcji resztkowej oraz kompensacyjnego działania poprzez recykling (szczególnie metali i tworzyw) można dojść do korzystniejszego bilansu gazów cieplarnianych niż poprzez spalanie maksymalnej części odpadów.

W przypisie 18 przedstawiliśmy schemat energii dla paliw z drezdeńskiego MBS w połączeniu ze współspalaniem w elektrowni jako domieszka do węgla brunatnego w stosunku 44:1.

Poprzez wydzielenie metali, inertów oraz osuszenie paliwa można uzyskać w przeliczeniu **z tony świeżych odpadów ok. 0,6 MWh energii elektrycznej netto**. To wartości wg dokumentu BREF niedostępne dla instalacji termicznych.

Rynek energii na terenie Związku Międzygminnego

Wg danych²² PEC Chrzanów Sp. z o.o. (Dalkia Term) łączną sprzedaż ciepła na terenie Libiąża, Chrzanowa i Trzebini wyniosła 606 500 GJ czyli w przybliżeniu tyle, ile zamierza produkować spalarnia odpadów (666 900 GJ).

Pamiętając o sezonowości sprzedaży ciepła (w lipcu sierpniu spółki ciepłownicze mają raczej straty ...) można już dziś założyć, że przynajmniej 40% ciepła zostanie niewykorzystana. Będzie to rzutować zarówno na ogólny wynik ekonomiczny jak i na ewentualne dofinansowanie unijne, gdyż Związek Międzygminny się o nie stara.

²¹ SMUL SACHSEN Klimarelevanz Und Energieeffizienz: TEKST:

http://www.smul.sachsen.de/umwelt/download/abfall/Klimarelevanz_und_Energieeffizienz.pdf

²² INTERNET: <http://www.chrzanow.pec.pl/>

Wg dyrektywy 2008/98/EU odzyskiem energii jest:

*„**odzysk**” oznacza jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu, **poprzez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym wypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji**, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub w szerszej gospodarce. Załącznik II zawiera nie wyczerpujący wykaz procesów odzysku”*

Czyli: **o ile energia nie jest potrzebna, to spalanie odpadów NIE jest odzyskiem**. Zgodnie z definicją odzysku w raporcie /CHRZANOW tab. 4.27/ wykazano, ile ton węgla zostanie zaoszczędzone jeżeli Związek Międzygminny przestawi się z ciepłownictwa węglowego na ciepłownictwo z odpadów.

Otwarte pozostaje pytanie, czy tak się stanie. PEC Chrzanów posiada w sumie 12 kotłowni i dwie ciepłownie, ich połączenie w jedną spójną sieć ciepowniczą musi sporo kosztować, nie wiadomo też, czy Dalkia Term zgodzi się na wyłączenie wszystkich swoich instalacji (poza szczytowymi) z sieci. Generalnie ceny dyktuje nie producent energii cieplnej, ale właściciel sieci dystrybucyjnej, który w przypadku Chrzanowa jest również producentem.

Emisje

Z raportu /CHRZANOW/ ciężko wyczytać, jaki tak naprawdę system oczyszczania spalin został zaproponowany. Z opisu wynika, że chce się zastosować metodę pseudosuchą²³ z systemem odazotowania SCR, filtrem workowym i dodatkową płuczką. Generalnie taki układ trzeba pochwalić, plan redukcji tlenków azotu (do 70 mg NO_x/Nm³) jest ambitny. Problem jednak tkwi w braku dokładnego schematu ustawienie poszczególnych aparatów względem siebie, co by pozwoliło na wskazanie szans czy zagrożeń.

Dla przykładu katalizator SCR wg schematu ze strony 83 wskazuje na ustawienie „high-dust” (zaraz za kotłem odzysknicowym) co sugeruje pracę w wysokich temperaturach. Jednak schemat ze strony 74 przedstawia typowe ustawienie „low dust” (za płuczką). Nie jest możliwe w ten sposób ocenić, czy taki system jest mało wrażliwy na tlenki siarki, które mogą spowodować awarię instalacji.

Nie wiadomo też, co się stanie z wodą z płuczki ani jaka dokładnie jest to płuczka (neutralna, zasadowa) co może mieć wpływ na gospodarkę ściekową instalacji.

Hałas – Geodur

W raporcie/CHRZANOW 6.5.3 oraz 8.2/ pominięto emisję hałasu, jaki wywołuje instalacja do zestalania pozostałości stałych po procesie unieszkodliwiania odpadów (instalacja zestalania). W rozdziale 8.2 podano, że emisja hałasu (H6) wyniesie 80 dB w budynku o przegrodach wytłumiających rzędu 38 dB.

---

²³ Uprzejmie zwracamy uwagę, że wg nomenklatury technicznej nie istnieje „półsucha” czy „półmokra” metoda oczyszczania spalin. (SEMI-DRY)

Jesteśmy w posiadaniu ważnego pozwolenia zintegrowanego dla instalacji zestalania odpadów stałych (m.in. żużli, pyłów i popiołów z procesów termicznych o kodzie 19) wydanego przez Wojewodę Śląskiego dla instalacji pracującej w technologii GEODUR w Bytomiu-Szombierkach.

LINK: http://www.ekoserw.pl/download/pozwolenie_zintegrowane.pdf

LINK: http://www.ekoserw.pl/download/pozwolenie_zintegrowane2.pdf

Technologia GEODUR stosowana jest do zestalania wszystkich (w tym żużli) odpadów poprocesowych ze spalarni ZUSOK w Warszawie²⁴ i jest wysoce prawdopodobne, że zostanie wybrana także dla Związku Międzygminnego.

Wg pozwolenia zintegrowanego instalacja dla zestalania 15 tys. ton odpadów poprocesowych produkuje 0,7 tony pyłu PM10 w systemie niskiej emisji (emitor maksymalnie 10 metrów ponad poziomem gruntu) dodatkowo ok. 0,5 tony emisji fenolu oraz **ciągłą emisję hałasu na poziomie 110 i 108 dB (także w porze nocnej)**

Wnioskujemy o objęcie zakresem raportu także tych możliwych emisji lub o udowodnienie, że taka emisja nie będzie miała miejsca.

Dodatkowo, jak wykażemy poniżej, wykorzystanie żużla w Polsce, inaczej niż to wykazali autorzy na przykładzie instalacji w Europie raport /CHRZANOW 6.3.11 i 6.3.12/ w Polsce jest prawnie niemożliwe bez zestalania lub witrafikacji²⁵ w betonowy lub szklany granulaty oraz przeprowadzenia testu fluatowego dla niego zgodnie z rozporządzeniem.

Oznaczałoby to, że instalacja zestalania, o ile ona jest planowana na terenie inwestycji (już w tych uwagach podniesiono pytanie o zasadność zestalania oraz zasadność czynienia tego kilkaset metrów od okien mieszkańców) musiałaby przerabiać nie 12 tys. ton odpadów, ale ok. 65 tys. ton łącznie z żużlem.

Waloryzacja żużla łącznie z jego zestalaniem w celu stworzenia mieszanek dla drogownictwa zgodnymi z polskim prawem będzie kosztować ok. 40-50 EUR/tona²⁶ przerobionego materiału.

Tymczasem żużle o kodzie 10 (hutnicze lub z energetyki) po waloryzacji (przesianiu) kosztują w Polsce (np. Madrohut, Kraków) ok. 33-37 PLN netto za tonę. Sprzedaż żużla, którego nie można dodatkowo wykorzystywać dowolnie (ograniczenia prawne) możliwa będzie jedynie przy generowaniu straty finansowej w wysokości ok. 150 PLN do każdej tony²⁷.

Pytanie: po co narażać mieszkańców na niepotrzebne emisje a środowisko na stratę reagentów i energii (polimer, cement) skoro kosztą składowania żużla na składowisku będą tak samo wysokie jak kwota dopłaty ?

---

²⁴ INTERNET: <http://ste-silesia.org/szczecin/ZUSOK2.pdf>

²⁵ INTERNET: <http://ste-silesia.org/szczecin/witrafikacja.pdf>

²⁶ INTERNET: IFEU Screening spalarni 2007 (niem.) <http://www.umweltdaten.de/publikationen/fpdf-l/3445.pdf>

²⁷ Przetarg ZUSOK z marca 2010 roku na odbiór pozostałości poprocesowych: żużle ze splarni 85,60 PLN/tona , zestalone pyły i popioły 208,65 PLN/tona → http://www.zp.zusok.com.pl/wybor/wyb_29_09.pdf

Raport /CHRZANOW 5.1 i 6.3.11/ - Żużle

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów § 13. 1. pozostałości po termicznym przekształcaniu odpadów poddaje się odzyskowi, a w przypadku braku takiej możliwości — unieszkodliwia się, ze szczególnym uwzględnieniem unieszkodliwienia frakcji metali ciężkich.

Zgodnie z tym samym rozporządzeniem, § 13. 2:

2. Dopuszcza się wykorzystanie pozostałości po termicznym przekształceniu odpadów do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Stężenie metali ciężkich w wyciągach wodnych z badania wymywalności tych metali z próbek mieszanek betonowych, o których mowa w ust. 2, nie może przekroczyć 10 mg/dm³ łącznie w przeliczeniu na masę pierwiastków.

4. Badanie wymywalności metali ciężkich z wyrobów betonowych, zawierających unieszkodliwione odpady niebezpieczne, przeprowadza się przez całkowite zanurzenie w wodzie próbki badanego materiału i utrzymanie jej przez 48 godzin przy stałym mieszanii; do badania używa się wody niezawierającej chloru, o temperaturze w granicach 18°-22°C i twardości w granicach 3-6 mval/dm³; stosunek wagowy wody do materiału badanego powinien wynosić 10:1.

Czyli żużli spalarniowych nie wolno używać w formie **sypkiej do sprzedaży podmiotom nie posiadającym zezwolenia na obrót odpadami z tej grupy.**

Odpady tego typu nie są wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami – Dz. U. Nr 49, poz. 356. Nie ma ich także na liście rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. Nr 235, poz.1614).

Oznacza to w praktyce między innymi to, że odpadów tego typu nie można wykorzystywać m.in. do budowy wałów, nasypów kolejowych i drogowych, formowania czasz składowisk odpadów, podbudów dróg i autostrad, wypełniania terenów niekorzystnie przekształconych, do utwardzania powierzchni terenów, w podziemnych technikach górniczych.

Dodatkowo w istnieje potężna konkurencja oferująca podobny, lecz o wyższej jakości żużel: huty i elektrownie zawodowe. Zgodnie z informację handlową firmy Madrohut z Krakowa ceny oferowane za mieszanki żużłowe (przesiane) z grupy 10 kosztują od 33 do 37 PLN/tona

Tymczasem wg kosztorysów zachodnich (<http://ste-silesia.org/krakow/IFEU.pdf>) koszt waloryzacji żużla, w zależności od stopnia odzysku metali i postępu procesów hydratacji i karbonizacji waha się pomiędzy 30-50 EUR/tona. Oznacza to, że sprzedaż żużla spalarniowego zawsze byłaby deficytowa.

W celu prawidłowego przedstawienia gospodarki odpadami poprocesowymi w postaci żużli oraz zestalonych pyłów i popiołów (co do których autorzy deklarują iż nie są to odpady niebezpieczne, nie podając przy tym ich charakterystyki) koniecznym jest odniesienie się autorów raportu do treści trzech rozporządzeń istotnych z punktu widzenia zagospodarowania przedmiotowych odpadów:

a) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347),

b) rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553, z późn.zm.),

c) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących zawartości naturalnych izotopów promieniotwórczych potasu K-40, radu Ra-226 i toru Th-228 w surowcach i materiałach stosowanych w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi i inwentarza żywego, a także w odpadach przemysłowych stosowanych w budownictwie, oraz kontroli zawartości tych izotopów (Dz. U. Nr 4, poz. 29).

Raport nie odnosi się do powyższych rozporządzeń, co należy uznać za poważne uchybienie z uwagi na wagę zagadnienia odpadów poprocesowych.

Badania tła odniesienia i wielkości emisji skumulowanej

W załącznikach 8.2-8.3 do raportu /CHRZANOW/ wskazano jako metodykę obliczania stanu jakości powietrza (tła zanieczyszczeń oraz emisji skumulowanej) za pomocą programu OPA03 WERSJA 2.0 DLA PC firmy EKO SOFT. Właścicielem licencji jest Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN ul. Lipowa 3 30-702 Kraków; Licencja: PAN/Kr/OKR/03/E z dnia 01.10.2003. System obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym OPA 03 uwzględnia referencyjne metody obliczeniowe zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z **5 grudnia 2002 r.** w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (2003.1.12).

Niestety, rozporządzenie to, na skutek nowelizacji²⁸ ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 26 kwietnia 2007 roku (2007.88.587) jest nieobowiązujące²⁹. Konkretnie w zmienianym art. 222.2 p.o.ś. zapisano, że Minister Środowiska wyda nowe rozporządzenie dla wartości odniesienia niektórych substancji w powietrzu.

Tymczasem od 26 stycznia 2010 roku³⁰ obowiązuje już nowe rozporządzenie , należy uznać, że program OPA 03 wersja 2.0 nie posiada homologacji niezbędnej do przeprowadzenia obliczeń zgodnych z prawem. Nowe rozporządzenie nie jest zwykłym przepisaniem rozporządzenia poprzedniego, w komunikacie³¹ ministerstwa mowa jest wręcz o pogłębionej analizie w trakcie działań legislacyjnych.

²⁸ ISAP: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070880587+2009%2408%2420&min=1>

²⁹ ISAP : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20030010012>

³⁰ ISAP: Dz.U. 2010.16.87 <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20100160087>

³¹ Ministerstwo Środowiska , Komunikat z 4.2.2010:

<http://www.mos.gov.pl/wyjasnienia/rozporzadzenia/3035.html>

Z tego powodu **nie jest możliwe w zgodzie z prawem unijnym dokonać analizy środowiskowej, czy instalacja budowy spalarni ma ponadnormatywny wpływ na środowisko czy też nie ma**. Dlatego wydanie decyzji środowiskowej o obecnej sytuacji prawnej spowoduje złamanie szeregu dyrektyw unijnych, m.in. dyrektywy siedliskowej i ptasiej (NATURA 2000) oraz dyrektywy dotyczące ochrony i kontroli jakości powietrza: 96/62/EU, 99/30/EU oraz 2000/69/EU. Także wysokość komina (50 m /CHRZANOW str. 192/) wydaje się w takim wypadku ustalona na zasadzie dowolności, w celu uzyskania żądanych wyników. W ten sposób strona społeczna została wyłączona z możliwości kontrolowania wyliczeń dla tła.

Brak odniesienia do **możliwej emisji skumulowanej spalarni odpadów** z emisjami spalin i kondensatu z Elektrowni Siersza, Cementowni Górka, Rafinerii czy w sezonie grzewczym z ciepłowniami PEC. Tlenki azotu, ale także tlenki siarki ze spalarni oraz elektrowni mogą w wyniku dużej emisji ciepła z tych zakładów przekształcać się w kwas siarkawy oraz azotawy, co powoduje tworzenie się bardzo niekorzystnych kwaśnych deszczy.

Brak też odniesienia do faktu przekroczenia dopuszczalnego poziomu rocznego R pyłu zawieszonego PM10 na terenie miasta Chrzanowa (dopuszczalny $40 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$, aktualny³² $55 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$). W takim wypadku zgoda na dodatkową emisję może nastąpić zgodnie z art. 225-226 p.o.ś. jedynie po wprowadzeniu programu kompensacyjnego.

W raporcie /CHRZANOW/ nie odniesiono się do tego obowiązku (działań kompensacyjnych) w myśl art. 225 i 226 p.o.ś – nie nazwano podmiotu, który zgodziłby się na obniżenie swojej emisji ponad 30% ilości emitowanych krytycznych substancji przez spalarnię do atmosfery. Na koniec warto stwierdzić, że brak jakiegokolwiek analizy wprowadzanych substancji do powietrza wg bazy e-PRTR³³ przez okoliczne zakłady.

Celem europejskiego PRTR jest:

- Ułatwienie udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji z zakresu ochrony środowiska
- Śledzenie tendencji i wykazywanie postępów w ograniczaniu emitowanych i transferowanych zanieczyszczeń
- Społeczne kontrole i presja na zakłady mające największy wpływ na zanieczyszczenie środowiska
- Szeroki dostęp do informacji o zanieczyszczeniu środowiska

---

³² Pismo WIOS w Krakowie z dnia 12 marca 2010 roku: <http://ste-silesia.org/chrzanow/WIOS.pdf>

³³ <http://prtr.ec.europa.eu/>

POIiŚ

Wg informacji ze strony Ministerstwa Środowiska³⁴ zakończyła się kolejna aktualizacja list projektów indywidualnych dla Programów: Infrastruktura i Środowisko, Innowacyjna Gospodarka oraz Rozwój Polski Wschodniej. Nowe listy obowiązują z dniem ich publikacji na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, tj. od 31 sierpnia 2010 r. **W wyniku konsultacji społecznych wniosek Związku Międzygminnego o dopisanie planowanej spalarni odpadów do LPI POIiŚ sektor 2.1 został odrzucony, przez co inwestycja ta nie ma szansy na dofinansowanie unijne w trybie pozakonkursowym.**

Projekty indywidualne to najważniejsze inwestycje, które w najbliższych latach mają szansę na otrzymanie dofinansowania ze środków unijnych bez konieczności udziału w konkursie. Stanowią przedsięwzięcia o strategicznym znaczeniu, których wdrożenie w istotny sposób przyczynia się do przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego naszego kraju.

Nasuwa się pytanie, w jaki sposób Związek Międzygminny chce sfinansować budowę bardzo drogiej (ok. 650 mln PLN) instalacji. Brak bezpośredniej kontroli Komisji Europejskiej dla projektów komercyjnych rodzi zagrożenie, że inwestor będzie oszczędzał kosztem technologii i bezpieczeństwa.

Stacje przeładunkowe

Raport /CHRZANOW/ nie analizuje skutków środowiskowych dla budowy niezbędnej infrastruktury towarzyszącej – stacji przeładunkowych, mimo, że to właśnie w nich (/CHRZANOW str. 228/) ma się odbywać wg raportu magazynowanie odpadów w przypadku awarii instalacji. Niewykluczone (powiat Suski lub Wadowicki), że te instalacje będą musiały być zbudowane na terenach Natura 2000.

Tym samym instalacja w Chrzanowie miałaby bezpośredni wpływ na stan środowiska naturalnego na terenach Natura 2000. Z tego powodu należałoby uściślić, w jaki sposób i ile odpadów miałyby być magazynowanych na terenie tych stacji przeładunkowych oraz jak wysokie jest zagrożenie pożarem przez samozapłon fermentujących w szczelnych balotach mokrych odpadów siedliskowych.

---

³⁴INTERNET: informacja z 20 sierpnia 2010 roku
http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/Dokumenty/ZmianyWDokumentach/Strony/Wynikiaktualizacjilistprojektowindywidualnych_31082010.aspx